

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

För Lillaskolan, 2024

Innehåll

1. Lagstiftning som reglerar arbetet mot diskriminering och kränkande behandling	3
2. Lagstiftningen i praktiken	4
Lagstiftningen som reglerar förskolors och skolors arbete mot diskriminering och kränkande behandling innebär att varje förskola och skola ska:	4
3. Uppföljning och utvärdering av föregående års plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	5
Mål:	5
Resultat:	5
Analys och slutsats:	5
4. Kartläggning av risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.....	7
4.1 Redogörelse av kartläggning	7
4.2 Analys/slutsatser av kartläggningen.....	7
5. Mål och aktiva åtgärder/insatser	8
5.1 FRÄMJANDE ÅTGÄRDER/INSATSER.....	8
5.2 FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER/INSATSER	9
6. Delaktighet och förankring.....	10
7. Rutiner vid diskriminering och kränkande behandling	11
8. Information/länkar	12
9. Bilagor.....	13
9.1 Bilaga 1: Förklarande ord	13
9.2 Bilaga 2: Exempel på arbetsprocess	14

1. Lagstiftning som reglerar arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Förskolor och skolors arbete mot diskriminering och kränkande behandling regleras i lagar och förordningar. Diskrimineringslagen och skollagen reglerar en stor del av arbetet, men även förordningarna GY11 (läroplan för gymnasiet), LGR 22 (läroplan för grundskolan) och LPFÖ 18 (läroplan för förskolan) är viktiga styrdokument för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Enligt 2 kap 5 § diskrimineringslagen får den som bedriver verksamhet enligt skollagen inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som söker till eller deltar i verksamheten.

Enligt 3 kap 4 § diskrimineringslagen ska arbetsgivaren bedriva ett arbete med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering på arbetsplatsen.

Enligt 6 kap 6 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Enligt 6 kap 7§ skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

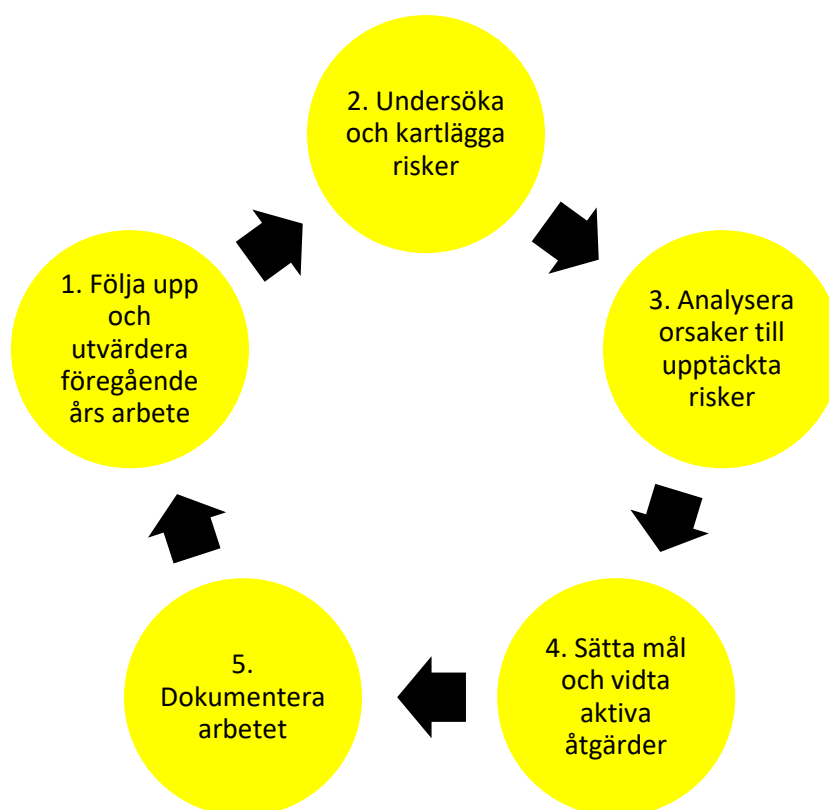
Enligt 6 kap 8§ ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap 10 § ska en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

2. Lagstiftningen i praktiken

Lagstiftningen som reglerar förskolors och skolors arbete mot diskriminering och kränkande behandling innebär att varje förskola och skola ska:

- Regelbundet och systematiskt undersöka/kartlägga om det finns risker för diskriminering, kränkande behandling eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.
- Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder.
- Sätta mål och vidta de aktiva åtgärder som skäligen kan krävas för att främja likabehandling och för att kunna förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling i verksamheten.
- Dokumentera, följa upp och utvärdera arbetet årligen

3. Uppföljning och utvärdering av föregående års plan mot diskriminering och kränkande behandling

Mål:	Resultat:	Analys och slutsats:
Roligare raster	Fritidshemmet personal har haft uppdrag att ordna aktiviteter under lunchrasterna för alla elever.	Fritidshemmets personal har löpande och kontinuerligt under året erbjudit eleverna aktiviteter under deras lunchraster. Deltagandet har varierat under året beroendes på aktivitet, väder och övriga möjligheter som skolgården erbjuder. Aktiviteterna är ett uppskattat inslag hos eleverna och arbetet med aktiva raster kommer att vara ett fortsatt inslag under lunchrasterna.
Ett lärande som fungerar för alla.	Två utbildningstillfällen med föreläsningar och workshops med Joanna Lundin har genomförts. Personalen har läst bok "Ett lärande som fungerar för alla" och diskussioner kring innehållet har drivits i personalgruppen för att skapa en lärmiljö för alla barn oavsett utmaningar.	Genom arbetet med ett lärande som fungerar för alla har en gemensam plattform skapats för lärarna att stå på inför det fortsatta arbetet med tydliggörande pedagogik. Lillåskolans mål är att arbeta på ett strukturerat arbetssätt; NPF-anpassa i klasserna, ge anpassat och riktat material till de elever som är i behov, arbeta med kooperativt lärande så att eleverna använder varandra som kunskapsresurs samt skapa lärandesituationer utifrån elevers intressen. Målet är delvis uppfyllt och arbetet fortgår under kommande år.
NPF- säkra lokaler	Investeringar av möbler och material har genomförts för att skapa jämlikare förutsättningar för alla elever.	Under 2023 äskades pengar för att kunna genomföra investeringar i NPF-anpassade möbler. Lillåskolan har på så vis påbörjat uppbyggandet av anpassade möbler utifrån elevernas behov och arbetet måste fortsätta framledes.

Uppfräschning av toaletterna	Arbetet med att fräscha till toaletterna har fullföljts i liten skala utifrån elevernas synpunkter via elevrådet.	Under våren 2023 påbörjades arbetet med att fräscha till elevtoaletterna i liten skala. Kakeldekor, konstblommor, ljusslingor är exempel på material som köptes in. Kort efter att arbetet påbörjats upptäcktes skadegörelse. Den toalett som gjorts om, var tillbaka i ursprungsskick. Arbetet återställdes men då skadegörelsens upprepades lades projektet ner. Insatsen har inte genererat någon förbättring.
Ökad trygghet och studiero	Skapa ett gemensamt förhållningssätt hos undervisande lärare för att ge eleverna en tydlig struktur kring mål och förväntningar under lektionerna.	För att skapa en ökad studiero lyfts regler, struktur och tydliga ramar fram som viktiga aspekter i arbetet. Grundläggande faktorer som att eleverna ska vara i klassrummet under lektionerna, inte springa omkring och ta hänsyn är viktiga aspekter. Arbete i mindre grupperingar tas också upp som metod för att ge eleverna en lugn lärandemiljö. I och med att lärarna använder sig av tydliga stödstrukturer där eleverna vet vad som förväntas av dem, har studieron för eleverna förbättrats. I takt med att studieron förbättras upplevs det också att tryggheten ökat för eleverna. Att lärarna känner trygghet i sitt ledarskap anses även vara en viktig aspekt för att eleverna ska känna trygghet.
Lugnare måltider	Ljudvolymen uppfattades som hög av eleverna i matsalen och en decibelmätning skulle genomföras. Detta har inte skett då utrustning för att få	Det framkommer i lärarnas utvärdering att många elever har bestämda platser i matsalen för en ökad upplevelse av trygghet och för att dämpa ljudvolymen.

	<p>en bra mätning saknas. Dock har andra åtgärder genomförts som dämpat ljudet från bland annat diskrummet.</p>	<p>Flera arbetar aktivt med tydliga regler och ramar även utanför klassrummet och samtalar ofta om vikten av matro och att visa hänsyn. Att minska köbildningen in till matsalen är en annan åtgärd som lyfts fram för att minska sorlet som lätt uppstår när många personer går in i ett rum samtidigt.</p>
--	---	--

4. Kartläggning av risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

4.1 Redogörelse av kartläggning

Lillåskolans elever har deltagit i den kommunövergripande enkäten gällande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. 181 elever deltog i undersökningen. Alla årskurser är representerade.

Utöver detta har vissa klass utfört trygghetsvandring på skola och skolgård för att kartlägga otrygga platser i närmiljön. Andra klasser har genomfört enkätundersökningar inför utvecklingssamtalen för att kartlägga trivsel och trygghet.

4.2 Analys/slutsatser av kartläggningen

Majoriteten av eleverna på Lillåskolan känner sig trygga i skolan och upplever att både elever och lärare bemöter varandra på ett respektfullt och vänligt sätt. Eleverna anser även att lärarna behandlar eleverna lika oavsett könsidentitet samt att de kan vara sig själva under skoltid. I undersökningen framkommer det att en liten del av våra elever upplever att de inte kan vara sig själva, vilket vi anser är en grundläggande rättighet att alla ska kunna vara. Därför behöver vi förebygga detta så att alla elever känner sig trygga och har känslan av att de kan vara sig själv under skoldagen.

En femtedel av eleverna anser inte att de vuxna på skolan har bra koll på vad som händer på rasterna. Flera rastvärdar är ute varje rast men åtgärder krävs, dels genom att synliggöra de vuxna som är ute dels att fördela upp området bättre sinsemellan.

Majoriteten anser att vuxna agerar om en elev blir illa behandlad på skolan samt att de kan vända sig till en vuxen när behov finns.

Endast hälften av de svarande eleverna upplever sig trygg på skolans toaletter. Detta framkommer i fler undersökningar. Vilka orsakerna till otryggheten är behöver undersökas vidare för att kunna sätta in åtgärder som ger effekt.

De flesta elever uppger att de känner sig trygga i matsalen men en stor del uppger att de inte

Hofors Kommun

BARN- OCH
UTBILDNINGSNÄMNDEN

äter maten så att de blir mätta och orkar med skolarbetet. Det är alltid svårt att tillfredsställa allas tycke och smak gällande mat och samtidigt ett grundläggande behov som måste tillgodoses för att eleverna ska orka prestera i skolan.

5. Mål och aktiva åtgärder/insatser

5.1 FRÄMJANDE ÅTGÄRDER/INSATSER

Mål	
NPF- säkra lokaler	
Beskrivning av aktiva åtgärder/insatser	Tidpunkt
Inventering av befintliga hjälpmedel och fortsatta investeringar av kompletterande material till alla klasser utifrån behov.	Jan- juni 2024
Ansvarig/ansvariga	
Biträdande rektor tillsammans med elevhälsoteamet	
Uppföljning/utvärdering av åtgärder/insatser	
Juni 2024	

Mål	
Rastaktiviteter och lånebod	
Beskrivning av aktiva åtgärder/insatser	Tidpunkt
Fritidshemmet fortsätter att erbjuda eleverna aktiviteter under deras lunchraster samt utlåning av material från låneboden i samverkan med eleverna.	Hela året 2024
Ansvarig/ansvariga	
Fritidshemmets personal	
Uppföljning/utvärdering av åtgärder/insatser	
Löpande under våren 2024	

Mål	
Värdegrundsarbete	
Beskrivning av aktiva åtgärder/insatser	Tidpunkt
De första delarna av grundskolans läroplan, Lgr 22, som handlar om skolans uppdrag och värdegrund samt normer och värden, måste få en större plats under skoldagen. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Alla ska känna att de kan vara sig själva under skoltid och bli respekterade för vem hen är.	Hela året 2024
Ansvarig/ansvariga	
Mentorer, fritidshemmets personal, elevhälsa, bitr. rektor	
Uppföljning/utvärdering av åtgärder/insatser	
Juni 2024	

5.2 FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER/INSATSER

Mål	
Trygga raster	
Beskrivning av aktiva åtgärder/insatser	Tidpunkt
Rastvårdszoner upprättas för att säkerställa att personal finns utspridda på skolgården under rasterna. Alla vuxna ska ha en gul reflexväst på sig när de är rastvärd.	Hela året 2024
Ansvarig/ansvariga	
Bitr. rektor tillsammans med arbetslagen	
Uppföljning/utvärdering av åtgärder/insatser	
Löpande under våren 2024	

Mål	
Måltider	
Beskrivning av aktiva åtgärder/insatser	Tidpunkt
Då fler elever uppger att de inte äter skolmaten så att de blir mätta och orkar med skolarbetet måste en dialog påbörjas med ansvarig över skolmaten.	Våren 2024
Ansvarig/ansvariga	
Rektor och bitr. rektor	
Uppföljning/utvärdering av åtgärder/insatser	
Löpande under våren 2024.	

Mål	
Toaletter	
Beskrivning av aktiva åtgärder/insatser	Tidpunkt
Då elever beskriver att de känner sig otrygga på toaletterna behöver vi undersöka vidare vad som gör dem otrygga för att därefter sätta in rätt åtgärder.	Januari 2024
Ansvarig/ansvariga	
Bitr. rektor tillsammans med mentorer och elevhälsoteam	
Uppföljning/utvärdering av åtgärder/insatser	
Löpande under våren 2024.	

6. Delaktighet och förankring

- Ledningsgruppen
- EHT-teamet
- Arbetslagen och personalkonferens
- Klassråd och elevråd
- Vårdnadshavare

Hofors Kommun

BARN- OCH
UTBILDNINGSNÄMNDEN

7. Rutiner vid diskriminering och kränkande behandling

Kränkningar kan upptäckas på flera olika sätt och i olika sammanhang. Det är viktigt att alltid vara uppmärksam och lyhörd:

- den som upptäcker eller misstänker att någon blir/blivit kränkt (barn eller vuxen) delger omgående till vuxen i närheten. Alla vuxna på skolan har ett tydligt ansvar att uppmärksamma kränkningar. Om det gäller vuxna som uppträtt kränkande rapporteras det till skolledningen
- pedagogerna informerar barn/elever och föräldrar om vikten av att alltid informera skolans personal om kränkningar man fått kännedom om, sett eller misstänker
- rastvärdar måste vara särskilt uppmärksamma på platser där det kan förekomma kränkningar – framför allt på de platser som kommit fram i trygghetsvandringar samt kränkingsrapporter
- regelbundna och spontana samtal hålls med elever om vad som händer på raster och på väg till och från skolan, dessutom förs även diskussioner kring deras eventuella erfarenheter och förhållningssätt gällande sociala medier.

Utreda och åtgärda kränkande behandling

1. Personal som ser eller på annat sätt får kännedom om att någon elev blir kränkt har skyldighet att genast agera för att få stopp på kränkningen. Vi skapar oss en bild av vad som hänt genom enskilt samtal med den som utsatts för kränkningen och den som utfört den upplevda kränkningen. Vi utgår alltid från den enskildes upplevelse. Vi informerar de inblandade om hur vi går vidare.
2. Klassläraren informeras.
3. Pedagogisk personal samtalar med de inblandade om händelsen utifrån situation, plats, roller, vad man upplevt. Vi belyser händelsen från olika synvinklar. Dokumentation görs via programmet DF-respons.
4. Klassläraren eller annan berörd pedagogisk personal kontaktar hemmen så fort som möjligt för att informera om vad som hänt.
5. När ett ärende anmälts i DF-respons, får rektor och bitr. rektor ett mail och bekräftar att anmälan är mottagen.

Hofors Kommun

BARN- OCH
UTBILDNINGSNÄMNDEN

6. Rektor eller bitr. rektor utser en eller flera utredare som ansvariga för utredning, åtgärder och uppföljning

De allra flesta fall av mobbning/kränkning går att lösa genom denna metod. Om vi inte lyckas lösa ett mobbnings-/kränkfallsfall eller att det upprepas, gäller följande:

- vårdnadshavare kallas till samråd och rektor beslutar om fortsatt utredning, eventuellt enligt Skollagen (2010:800, 5 kap, 9-13§§).

För varje ärende som vi möter, reflekterar vi över vad vi lärt oss, om vi kan arbeta förebyggande, om vi kan skapa nya rutiner eller på annat sätt förbättra vår miljö.

När vuxna kränker

Även vuxna kan kränka elever. När detta sker hanteras problemet på följande sätt:

1. Anmälan görs till rektor och kan göras av den utsatta eleven eller annan person som iakttagit företeelsen, elev eller vuxen.
2. Två personer intervjuar den utsatte och dokumenterar samtalet. Rektor informeras direkt därefter och tar del av dokumentationen.
3. Rektorn kallar berörd person till samtal.
4. Inom två veckor skall de personer som intervjuat den utsatte eleven följa upp samtalet med berörd person och protokollföra detta.
5. Rektor tar del av uppföljningen. Om kränkningen inte upphört beslutar rektor om vidare åtgärder.

8. Information/länkar

Diskrimineringslagen:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567

Om diskriminering:

<http://www.do.se/om-diskriminering/vad-ar-diskriminering/>

Hofors Kommun

BARN- OCH
UTBILDNINGSNÄMNDEN

[Diskriminering i skolan är förbjudet enligt lagen | DO](#)

Att arbeta förebyggande och motverka diskriminering i skolan:

[Aktiva åtgärder mot diskriminering i skolan - YouTube](#)

Om trakasserier och sexuella trakasserier på Diskrimineringsombudsmannens webbplats:

<http://www.do.se/om-diskriminering/vad-ar-diskriminering/trakasserier-och-sexuella-trakasserier/>

Sex former av diskriminering:

<https://www.skolverket.se/getFile?file=4665>

Kränkande behandling enligt kap 1 Skollagen och läroplaner:

<https://www.skolverket.se/getFile?file=4665>

Om systematiskt arbetsmiljöarbete:

[Ändring av Arbetsmiljöverkets föreskrifter, AFS 2001:1, om systematiskt arbetsmiljöarbete, AFS 2008:15](#)

Skolverket – stöd i arbetet mot kränkande behandling:

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/atgarder-mot-krankande-behandling>

[Säkerhet på nätet - Skolverket](#)

9. Bilagor

9.1 Bilaga 1: Förklarande ord

Kartläggning syftar till att undersöka nuläget och identifiera riskerna för diskriminering, trakasserier och kränkningar på enheten. Arbetet med att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling utgår från det som framkommer i undersökningen/kartläggningen. Det som framkommer i kartläggningen blir underlaget till vilka aktiva åtgärder/insatser som enheten beslutar om.

Främjande åtgärder/insatser syftar till att skapa ett tryggt och tillitsfullt klimat där alla barn/elever kommer till sin rätt. Det handlar om hur undervisningen organiseras, hur vi möter varandra och hur vi säkerställer att alla barn/elever lyckas och känner sig delaktiga. Främjande insatser fokuserar på skolans/förskolans kultur, barns/elevs delaktighet,

Hofors Kommun

BARN- OCH
UTBILDNINGSNÄMNDEN

trygghet, människors lika värde, jämställdhet, bemötande och solidaritet mellan människor. Det främjande arbetet är långsiktigt och pågår ständigt.

Förebyggande åtgärder/insatser syftar till att förebygga/förhindra att diskriminering och kränkande behandling sker. I det arbetet är det viktigt att identifiera riskerna och att skaffa sig kunskap om barnens/elevernas upplevelser. Utifrån barnens/elevernas upplevelser kan vi ta beslut om förebyggande åtgärder och insatser.

Aktiva åtgärder: "Begreppet "aktiva åtgärder" kommer från diskrimineringslagen och omfattar till exempel arbete mot trakasserier och sexuella trakasserier.

Lagen beskriver de aktiva åtgärderna som ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder".

([Vad är aktiva åtgärder? | DO](#))

9.2 Bilaga 2: Exempel på arbetsprocess

